

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 14 februarie 2008

în Cauza T.N.B. și C.D. împotriva României

(Cererea nr. 40067/06)

Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza T.N.B. și C.D. împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Boštjan M. Zupančič, președinte,

Corneliu Bîrsan,

Elisabet Fura-Sandström,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,
Ineta Ziemele,
Isabelle Berro-Lefèvre, judecători,
și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 24 ianuarie 2008,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 40067/06, introdusă împotriva României, prin care cetățenii acestui stat, domnul T.N.B. și doamna C.D. (*reclamanții*), au sesizat Curtea la data de 15 mai 2006 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de domnul Răzvan-Horațiu Radu, agent guvernamental pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. La 2 mai 2007, Curtea a hotărât să comunice cererea Guvernului. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, Curtea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună. În același timp, Curtea a decis să soluționeze cererea cu prioritate, în temeiul art. 41 din Regulamentul său.

ÎN FAPT

Circumstanțele cauzei

A. Originea cauzei

4. Reclamanții s-au născut în anul 1977 și respectiv 1946 și locuiesc în București.
Reclamantul T.N.B. este fiul reclamantei C.D.

5. Reclamanta este proprietara apartamentului nr. 4 pe care îl ocupă împreună cu fiul său. Apartamentul respectiv este situat la ultimul etaj al unui imobil în care se află alte trei apartamente. Distribuția apei potabile, a rețelei publice de distribuție, se face pe baza unui contract unic încheiat de asociația de proprietari ai imobilului cu societatea care oferă serviciul public respectiv, și anume *Apanova S.A.*

6. Accesul reclamanților la apa potabilă a fost întrerupt începând cu 20 octombrie 2001, vecinii care locuiesc la etajele inferioare ale aceluiași imobil tăind apa oprind conductele de alimentare a apartamentului ocupat de reclamanți.

7. Certurile cu vecinii au continuat astfel încât reclamanții au cerut societății furnizoare *Apanova SA* să încheie cu ei un contract de furnizare de apă.

8. La 11 aprilie 2002 reclamanții au sesizat primăria plângându-se de piedicile suferite în alimentarea cu apă. Primăria a trimis scrisoarea lor la societatea furnizoare pentru verificarea faptelor semnalate.

9. Societatea furnizoare a refuzat să încheie un contract cu reclamanții și, printr-o scrisoare din 21 august 2003, le-a comunicat refuzul de a autoriza executarea branșamentului pentru uz exclusiv în afara celui ce deservește imobilul în ansamblu.

10. În urma unei acțiuni formulate de reclamanți, printr-o sentință din 11 septembrie 2003 devenită definitivă, Judecătoria București a ordonat vecinilor reclamanților să redeschidă robinetul pentru a le permite din nou accesul la apa potabilă.

11. Conform procesului-verbal din 9 iulie 2004, încheiat de proprietarii celorlaltor apartamente ale imobilului locuit de reclamanți, primii au decis că începând de la data de 10 iulie 2004, orele 10, robinetul de alimentare cu apă a băii și bucătăriei apartamentului nr. 4, aparținând lui Constanța Dragomir și fiului său, să fie redeschis.

12. În timpul perioadei cuprinsă între 15 noiembrie 2003 și 15 noiembrie 2004 reclamantul a fost obligat să închirieze o altă locuință din cauza lipsei apei curente la reședința sa inițială. Mama sa a continuat să locuiască în respectivul apartament.

B. Acțiune împotriva societății furnizoare a serviciului public de distribuție a apei potabile

13. La 26 ianuarie 2003 reclamanții au sesizat Judecătoria sectorului 1 București cu o acțiune împotriva *Apanova SA*, vizând obligarea acesteia de a încheia un contract de furnizare de apă potabilă.

14. La 16 martie 2004 Judecătoria și-a declinat competența în favoarea Tribunalului București.

15. Pretențiile reclamanților au fost respinse prin sentința din 26 octombrie 2004 a Tribunalului București, pe motiv că societatea asigură alimentarea cu apă potabilă întregului imobil locuit de reclamanți și că nu putea fi considerată vinovată pentru faptul că vecinii lor întrerupseseră accesul la apă. Tribunalul a constatat de asemenea că instalația tehnică existentă, și anume branșamentul care lega imobilul de rețeaua publică de distribuție, deservea întreg imobilul și că trebuie mai întâi instalat un nou branșament mai înainte ca societatea să furnizeze apa pe baza unui contract încheiat numai cu reclamanții.

16. Această sentință a fost menținută prin hotărârea Curții de Apel București pronunțată la 18 mai 2005. Curtea de apel a considerat că regulamentul serviciului de distribuție a apei potabile adoptat de Consiliul local București impunea furnizorului obligația de a asigura branșamentul fiecărui imobil nu și al fiecărui apartament. Instalarea unui branșament suplimentar era supusă anumitor obligații în sarcina beneficiarului,

printre care cea de a obține avizele și autorizațiile, inclusiv din partea societății furnizoare, beneficiarul fiind răspunzător de cheltuieli. Curtea de Apel a concluzionat că în lipsa unui nou branșament societatea furnizoare nu putea fi obligată să încheie un contract de furnizare cu reclamanții.

17. Prin hotărârea definitivă din 22 noiembrie 2005 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul celor doi reclamanți, le-a admis acțiunea și a dispus ca societatea furnizoare să încheie un contract de furnizare de apă potabilă cu reclamanta Constanța Dragomir, în calitate de proprietar al apartamentului. Înalta Curte a considerat că prestația serviciului public de alimentare cu apă se materializa, în primul rând, prin încheierea unui contract de furnizare de apă.

18. La o dată neprecizată hotărârea a fost investită cu formulă executorie.

19. Printr-o notificare datând din 4 mai 2006, reclamanții au cerut societății furnizoare să dea curs hotărârii din 22 noiembrie 2005.

20. Prin scrisoarea din 15 mai 2006 societatea furnizoare a răspuns reclamanților că intenționa să dea curs hotărârii Înaltei Curți, arătându-se dispusă să încheie contractul pentru apartamentul nr. 4, dar numai după instalarea unui nou branșament, pe cheltuiala reclamanților. Prin urmare, a refuzat să încheie contractul imediat.

21. Ulterior reclamanții au sesizat Tribunalul București cu o cerere întemeiată pe art. 580³ din codul de procedură civilă, privind aplicarea unei amenzi societății furnizoare debitoare pentru refuzul de a executa hotărârea din 22 noiembrie 2005.

22. Prin decizia definitivă din 14 mai 2007 Tribunalul a admis cererea interesaiților și a impus societății furnizoare să plătească în folosul statului o amendă de

20 lei românești (RON) pe zi de întârziere până la executarea hotărârii din 22 noiembrie 2005.

23. Din elementele dosarului reiese că hotărârea din 22 noiembrie 2005 a rămas neexecutată până astăzi.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a [art. 6](#) alin. 1 din Convenție

Reclamanții invocă faptul că neexecutarea hotărârii din 22 noiembrie 2005 le-a împiedicat accesul la o instanță, așa cum prevede art. 6 alin. 1 din Convenție, care dispune următoarele:

Articolul 6 alin. 1

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)"

A. Asupra admisibilității

24. Considerând că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție și că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Asupra fondului

1. Susținerile părților

25. Guvernul constată că debitorul obligației neexecutate este o societate privată, deci un terț. De aceea el relevă că numai statul este obligat să se doteze cu un arsenal adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce-i revin în materie de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate în materie civilă între particulari. El

afirmă, de asemenea, că statul nu poate fi considerat responsabil să execute fiecare sentință cu caracter civil indiferent de împrejurări. Cu acest titlu Guvernul remarcă faptul că divergențele dintre reclamanți și debitorul lor privind executarea hotărârii din 22 noiembrie 2005 au fost soluționate prin decizia din 14 mai 2007 a Tribunalului București, care a aplicat o amendă debitorului. În opinia Guvernului, aici este vorba despre un mecanism juridic eficient deschis reclamanților, de care s-au folosit de altfel pentru a asigura executarea unei obligații civile revenind unui particular. De aceea Guvernul consideră că și-a respectat obligațiile din punct de vedere al art. 6 din Convenție.

26. În fine, ținând cont de data recentă a deciziei din 14 mai 2007, Guvernul estimează că ar fi prematur să se considere că este vorba despre o neexecutare. Astfel, Guvernul menționează că, chiar dacă cererea de executare a reclamanților era datată 4 mai 2006, recursul lor privind executarea silită a hotărârii din 22 noiembrie 2005 a necesitat o anumită perioadă de timp.

27. Reclamanții se opun acestei susțineri. Ei menționează că au folosit toate căile legale pentru a obține executarea silită a hotărârii definitive pronunțate în favoarea lor, dar că aceasta a acționat în detrimentul lor, din cauza neonorării din partea autorităților de stat a obligației de a asigura respectarea hotărârilor judecătorești definitive și executorii.

28. Ei remarcă, de asemenea, că în lipsa asistenței din partea autorităților de stat pentru încetarea piedicilor ilegale ale vecinilor în alimentarea cu apă a locuinței lor, ei au fost obligați să ceară ca aprovizionarea lor cu apă să se facă pe baza unui contract separat de cel încheiat de asociația de proprietari a imobilului.

29. Ei relevă că hotărârea din 22 noiembrie 2005 nu condiționează încheierea contractului de aprovizionare cu apă de instalarea în prealabil a unui bransament separat.

În această privință, ei menționează că în 2003 au cerut fără succes furnizorului autorizația de instalare a unui bransament separat.

30. În privința argumentului Guvernului privind caracterul prematur al plângerii lor, ei menționează că hotărârea definitivă a cărei executare o cer datează din 22 noiembrie 2005, adică de peste doi ani, în condițiile în care nu au fost aprovizionați cu apă din 2001, ducând din acest motiv condiții de viață foarte grele.

31. Reclamanții relevă că autoritățile fiscale trebuie să asigure executarea deciziei din 14 mai 2007 în ceea ce privește aplicarea amenzii societății furnizoare pentru nêndeplinirea obligației de a da curs hotărârii definitive din 22 noiembrie 2005. În această privință ei menționează că suma mică a amenzii nu s-a dovedit eficientă pentru a asigura executarea hotărârii.

32. De asemenea reclamanții relevă că în baza regulamentului referitor la serviciul public de aprovizionare cu apă potabilă adoptat prin decizia Consiliului general al municipiului București nr. 157 din 14 iulie 2005, agenții publici sunt însărcinați să sancționeze orice piedică ilicită la accesul la apa rețelei publice de alimentare. Or agenții statului nu au aplicat nici o sancțiune împotriva societății furnizoare debitoare.

2. Aprecierea Curții

33. Curtea constată că în ciuda hotărârii definitive a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 22 noiembrie 2005 care ordona societății furnizoare a serviciului public de distribuție a apei să încheie un contract de aprovizionare cu reclamanții și în ciuda demersurilor efectuate ulterior în vederea executării sale, această hotărâre judecătorească nu a fost executată.

34. Curtea constată că în cazul în speță obligația a fost impusă unui particular, și anume unei societăți private. Ea acordă totuși o importanță deosebită faptului că societatea respectivă, în calitate de furnizor al serviciului public de distribuție a apei, era legată de municipalitate printr-un contract de drept administrativ, a cărui executare trebuia controlată de autoritățile publice.

35. Ea va examina, în consecință, dacă în cazul în speță măsurile adoptate de autoritățile române au fost adecvate și suficiente pentru a asigura executarea hotărârii definitive favorabile reclamanților (*Ruianu*, citat anterior, par. 66).

36. Ea constată că în ciuda tuturor eforturilor depuse de reclamanți debitorul s-a opus permanent executării. Or, în ciuda legăturii de autoritate existentă între debitor, în calitate sa de furnizor al unui serviciu public, și stat, refuzul primului de a respecta o hotărâre definitivă nu a fost deloc sancționată. În plus, Guvernul nu a demonstrat că sancțiunea amenzii de 20 RON pe zi de întârziere, impusă de hotărârea din 14 mai 2007 a Tribunalului București, a fost efectiv aplicată.

37. În fond, niciun argument de natură să justifice o imposibilitate obiectivă de executare nu a fost niciodată adus la cunoștința reclamanților prin intermediul unei hotărâri judecătorești sau administrative formale (*Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48102/99, par. 72, 2 martie 2004).

38. În privința argumentului opus de debitor referitor la necesitatea de a instala un nou branșament la rețeaua publică de distribuție a apei, prealabil încheierii unui contract, Curtea constată mai întâi că nu a fost impusă nicio condiție prealabilă de acest gen prin hotărârea din 22 noiembrie 2005 și, în al doilea rând, că societatea furnizoare a prezentat

deja reclamanților refuzul de a autoriza o asemenea construcție (a se vedea paragraful 9 de mai sus).

39. Curtea a soluționat de mai multe ori cauze care au ridicat chestiuni similare celei a cazului speței și a constatat încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție. Ea a considerat că statul, în calitate sa de deținător al forței publice, era invitat să aibă un comportament prompt și să asiste creditorii în executarea hotărârii judecătorești definitive ce le era favorabilă (a se vedea, între altele, *Ruianu împotriva României*, nr. 34647/97, par. 72, 17 iunie 2003).

40. În lumina elementelor de mai sus, Curtea consideră că în cazul în speță autoritățile naționale nu au luat toate măsurile rezonabile care s-ar fi putut aștepta din partea lor pentru a pune în executare hotărârea definitivă favorabilă reclamanților.

41. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că în prezenta cauză, prin pasivitatea lor, autoritățile naționale au privat reclamanții de un acces efectiv la o instanță.

42. În consecință, în speță s-a încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție.

II. Asupra altor încălcări invocate

43. Invocând articolele 8, 3 și 13 din Convenție, reclamanții se plâng de inacțiunea autorităților pentru a pune capăt atingerilor aduse dreptului la respectarea domiciliului lor și pentru a remedia condițiile inumane pe care au trebuit să le suporte din cauza lipsei apei în instalațiile sanitare ale locuinței lor.

44. Invocând art.1 din Protocolul nr.1 ei consideră că imposibilitatea de a obține executarea hotărârii din 22 noiembrie 2005 implică încălcarea dreptului lor la respectarea bunurilor lor. În plus, ei se consideră discriminați de lipsa de asistență din partea

autorităților și denunță o încălcare a art. 14 din Convenție combinat cu dispozițiile citate anterior.

45. În măsura în care aceste plângeri vizează în principal aceleași aspecte ca cele examinate deja din punctul de vedere al art. 6 alin. 1 din Convenție, pe baza concluziilor ce figurează la paragraful 42 de mai sus, Curtea concluzionează că această parte din cerere trebuie declarată admisibilă, dar că nu trebuie statuat asupra temeiniciei (a se vedea *Ruianu* citat anterior, par. 75).

46. În ceea ce privește restul cererii, ținând cont de ansamblul elementelor aflate în posesia sa, și în măsura în care este competentă să cunoască invocările formulate, Curtea nu a constatat nicio aparență a încălcării drepturilor și libertăților garantate de Convenție sau Protocoalele sale.

47. Reiese că această parte a cererii este în mod manifest neîntemeiată și trebuie respinsă în aplicarea [art. 35](#) alin. 3 și 4 din Convenție.

III. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

48. În conformitate cu art. 41 din Convenție, *"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."*

A. Prejudiciu

49. Reclamantii invocă un prejudiciu material și moral.

În ceea ce privește prejudiciul material, care ar consta în nebeneficierea de locuința lor, ei cer 32.800 euro adică de optzeci și două de ori suma lunară de 400 euro a unei chirii pentru un apartament de 60 m² situat în același cartier.

În privința prejudiciului moral, reclamanții cer fiecare 90.000 euro. Ei susțin că au suferit grav fizic și psihologic din cauza lipsei apei la domiciliul lor timp de mai mulți ani, fapt ce i-a împiedicat să locuiască acolo normal, în ciuda hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea lor.

50. Guvernul se opune acestor pretenții și consideră că estimarea prejudiciului material de reclamanți are un caracter speculativ. În plus, Guvernul susține că eventuala constatare a unei încălcări a art. 6 alin 1 din Convenție ar oferi în sine o satisfacție echitabilă suficientă.

51. Curtea amintește că o hotărâre de constatare a unei încălcări implică pentru statul pârât obligația juridică de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele astfel încât să restabilească pe cât posibil situația anterioară acesteia (*Metaxas*, citat anterior, par. 35 și *Iatridis împotriva Greciei* (satisfacție echitabilă) [GC], nr. 31107/96, par. 32, CEDO 2000-XI).

52. Curtea consideră, în plus, că reclamanții au suferit un prejudiciu material datorită neexecutării hotărârilor judecătorești în cauză și un prejudiciu moral constând în special într-un sentiment profund de nedreptate datorat imposibilității de executare a hotărârii pronunțate în favoarea lor pentru a beneficia de o protecție efectivă a drepturilor lor. Ea consideră că acest prejudiciu nu este suficient compensat de o constatare a încălcării.

53. Ținând cont de aceste considerații, Curtea, statuând în echitate, așa cum prevede art. 41 din Convenție, acordă împreună reclamanților 10.000 euro pentru toate prejudiciile.

B. Costuri și cheltuieli

54. Reclamanții nu cer rambursarea costurilor și cheltuielilor suportate în fața instanțelor interne sau în fața Curții.

55. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care a cerut-o. În consecință, în cazul în speță, Curtea nu alocă reclamanților nici o sumă cu acest titlu.

C. Majorări de întârziere

56. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în privința capătului de cerere întemeiat pe art. 6 alin. 1 din Convenție și a capetelor de cerere întemeiate pe articolele 3, 8, 13 și 14 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, în măsura în care reprezintă o reiterare a plângerii întemeiate pe art. 6 alin. 1 și inadmisibilă pentru restul;

2. hotărăște că a fost încălcat art.6 alin. 1 din Convenție;

3. hotărăște că nu trebuie examinate capetele de cerere întemeiate pe art. 3, 8, 13 și 14 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, în măsura în care reprezintă o reiterare a plângerii întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție;

4. hotărăște

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților împreună, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din

Convenție, 10.000 euro (zece mii euro) cu titlu de prejudiciu material și moral, plus orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, suma va fi majorată cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

c) că sumele respective vor fi convertite în moneda statului pârât la rata de schimb din ziua plății;

5. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 14 februarie 2008, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Bostjan M. Zupančič,

președinte

Santiago Quesada,

grefier